

Proprietară:
V. d. Iul LUDOVIC VAKAR
Inreg. la Tribunalul Ciuc, sub
Nr. 11940—1938. Dos. No. 27

CSIKI LAPOK

(ZIARUL CIUCULUI)

Redactor responsabil:
VICTOR RÉSZEGH

Királyi szavak.

„Köztetek nőttem fel, lelki táplálékom volt a ti lelki táplálékotok, fájdalomam a fájdalmaitok, nemsetem eszményei az én eszményeim is voltak.”

(Öfelsége II. Károly királynak a június 8-iki nemzetgyűlésen elhangzott beszédéből.)

„Országőrök! Ti vagytok a kövek, ti vagytok az elpusztíthatatlan alap, amelyre egy jobb Romániát, egy természetes határai között legyőzhetetlen Romániát akarunk építeni!”

A trónbeszéd.

Öfelsége II. Károly az új parlamentet folyó év június 7-én a következő trónbeszéddel nyitotta meg:

— Szenátor urak, képviselő urak! Mielőtt az erők egyesítésének és román hazánk fejlődésének szentelt új munkát megkezdünk, kérem önöket, hogy gondolatukat társítsák az enyémmel s emlékezzünk meg Mária királynőről, akinek elhunytát mindannyian lélekben meggyászoltuk ebben az évben. Nem fogjuk elfeledni ragyogó egyéniségének varázsát, sem lángoló hazaszeretét, sem vitésségét, amelyről sötét és dicsőséges napokban egyaránt tanubizonyosságot tett. Mária királyné a két nagy király művét tökéletesítve, még szorosabbá tette azokat a mély és élő kapcsolatokat, amelyek az uralkodóháza az országhoz fűzik. Emléke örökké élni fog szívünkben.

— Szenátor urak, képviselő urak! Különös meglepéssel jöttem ma a nemzet reprezentánsainak körébe, akik az új alkotmány előírásai szerint választot első parlamentet alkotják. Az egyetértés és újjászülés jegyében ültek össze a törvényhozó testületek. Attól a pillanattól kezdve, hogy a trónra léptem, nem szüntem meg az ország élő erőinek egyesítését szorgalmazni hazafias és eredményes munka érdekében s bár hosszú időn keresztül más érdekek késleltették az ország konszolidációs művét és vesszélyeztették magát az állam létét is törzsszakadások és széthúzások által, mégis a nagy pillanatban népem visszanyerhette mentő nyugalmát, 1938 február 10-iki közbelépésemmel, amelyet tiszta lelkiismerettel és abban a

tudatban tettem, hogy az akkori súlyos napokban Nagyrománia megteremtői szent örökségének parancsát hajtom végre. Országomnak új alkotmányt adtam.

— Ezen új alaptörvény által határozottan kinyilvánítottam a román nemzet elsőbbsége, pontosabban megállapítottam a polgári jogok és kötelességek, felelősségek és közeletet a szűk pártérdekek háttéréből és az igazi román közösségeknek sikjára telepítettük át. Az új alkotmány biztosította a mezőgazdák, munkások és a többi termelő tényezők, szellemi foglalkozásuk igazságosabb parlamenti képviselőtét s e képpen még szilárdabb erkölcsi alapra helyeztük az államéletet.

— Különös lelki elégtétellel tapasztaltam, hogy az országnak adott új intézmények milyen nagy visszhangot keltettek és milyen lelkes fogadtatásban részesültek népem körében. — Eképpen a múlt évi szavazás alkalmával a szavazásra jogosultak 99 százaléka szavazott az új alkotmány mellett. Ugyanezt a lelkes hangulatot tapasztaltam egy évvel később a Nemzeti Újjászülés Arcvonalába való beiratkozás alkalmával. A legutolsó választásokon való részvétel pedig, amely a múltbeli választásokhoz viszonyítva a legjelentősebbnek tekinthető, harmadszor is megnyilatkozott a nemzeti lelkében végbement mély átalakulás, a köszönet és az új rendhez való végleges csatlakozás.

— Szenátor urak, képviselő urak! Másfél év alatt, amíg a parlament nem ülhetett össze, kormányomnak számos és súlyos problémával kellett megküzdenie. Így mindenképp helyre kellett állítani a múltbeli törzsszakadások által mélyen megzavart belső rendet és visszaállítani az ugyanezen okból meggyöngyült államhatósági tekintélyt. Ez a mű erőyes és kitartó cselekvéssel megvalósult.

Az a teljes nyugalom és lelki összhang, amely ma az országban uralkodik, lehetőséget nyújtott a termelő munkára és a bármelyi vesszéllyel szembeni ellenállás megerősítésére. Kormányomnak hasonlóképpen olyan reformokat kellett megvalósítania, amelyek az új alkotmányos rendből következtek. Az új igazgatási törvény valóra váltotta az oly régóta

várt decentralizációt és a helyi kezdeményezések részére biztosította az építő tevékenységhez szükséges eszközöket. Ezt a művet rövidesen a törvény által megkövetelt választótestületek kijelölésével tesszük tökéletessé. Ezt a reformot követte a bírói testület átszervezése és a közoktatás reformja, amely a jelenlegi kívánalmakhoz képest jelölte ki az új utakat. Az új munkatörvény megoldáshoz jutott számos nagyjelentőségű társadalmi kérdést. Ugyanakkor széleskörű építő tevékenység folyt, amelynek során az utak nagy részét modernizálták, jelentős számú gabonarakart építettek, társadalmi, valamint egészségügyi téren nagy vonalú akció ment végbe a lakosság gyámolítása végett.

— Az ország pénzügyei különös figyelemben részesültek. Ama rendkívüli kívánalmak ellenére, amelyek felmerültek, a költségvetés tökéletes egyensulya biztosított, pénzügyeink pedig védelemben részesültek.

Az ország hadserege továbbra is legfőbb gondját képezte a kormánynak. — A tiszt és altisztikar anyagi helyzetét megjavította, úgy a zsold növelés, mint a hadsereg segély- és biztosítási pénztárának új és megfelelő alapokra fektetése által. A kiképzés szintén különleges figyelemben részesült. A hadsereg felszerelése terén jelentős fejlődést könyvelhetünk el. A gyalogság új és változatos fegyverekhez jutott, a tűzérség modern anyaghoz, míg a repülés eddig nem ismert támogatásban részesült. A hazai és külföldi hadirendelések mennyisége megnövekedett. A hazai hadiipar a kapott támogatás folytán ma teljes üzemű működésben van, biztosítva az ország hadi készletét.

— Ha a tevékenység az országnak a teljes biztonság érzését adta, mely egyrészt ama lendületben kapott kifejezést, ahogyan az ország a fegyver behívásra válaszolt, másrészt abban a felemelő áldozatkész szellemben nyilvánult meg, amelyről hadfelszerelési önkéntes hozzájárulásaikkal a polgárok, a leggazdagabbtól a legszegényebbig, bizonyosságot tettek.

Öfelsége a kisebbségekről.

— Kormányom továbbá arra törekedett, hogy az országban élő etnikai kisebbségek

A „CSIKI LAPOK” TÁRCAJA.

Nemzeti múltunkból.

Báthori István.

Mohács után 3 részre szakadt az ország. Török, német uralta Magyarhont, Erdély pedig külön váltán elkendte élni önálló nemzeti életét. Ez a pár száz évig tartó erdélyi önállóság termelte ki az a sajátos erdélyi lelkületet, amelynek nyomán még ma is él az ország-rész lakóinak lelkében s amelynek megtestesítői voltak az erdélyi fejedelmek, kiknek a saját országrészük ügye-haja mellett a szétszakadt testvérország támogatása is osztályrészül jutott.

Erdélyi önállóságának korának Zsigmond János királyága alatt megkezdődött, hogy folytatódjon felesége Isabella és fia János Zsigmond uralkodása alatt. A tökéletes különválás, a töröktől-némettől való függetlenítés azonban az első nagyképességű erdélyi fejedelem, Báthori István uralkodása alatt ment végbe.

János Zsigmond halála után nagy viharok voltak Erdélyben a fejedelemség válságát körül. Nem is a személy, hanem inkább egy fontos elv körül forgott a küzdelem. Az volt a kérdés: szabad választó fejedelemség-e Erdély, vagy pedig a fejedelmet — mint ekkor az állás méltóságának csorbítására mondták: a vadát — a török vagy a német neven-e ki? A szultán, mint hűbéru, a tényleges hatalom birtokában, Miksa király a speieri szerródás alapján akart befolyást gyakorolni a választásra. A rendek a kényes helyzetből nagyon ügyesen vonták ki magukat. Május 25-én egyhangúlag megválasztották Báthory Istvánt s csak a választás után olvasták fel a szultán rendeletét, mely Báthoryt az állásra kinevezte. Később megmentették az elvét, a nélkül, hogy a szultán akaratával összefüggésbe jutottak volna. Másrészt az új fejedelem vagy vajda a speieri szerródás alapján, a legnagyobb titokban ugyas, de tényleg hűséget esküdt Miksa királynak.

Az új fejedelem örökl, nagy vagyoni nemzetség-sarja volt, ki új birtokához méltó nevelésben részesült. Pádusában látogatta az egyetemet, bejárta a külföldet s mint katonas és diplomata fejlesztette duz természetét tehetségét. Ismerte az embereket és viszonyokat s a ritka körültekintéssel látott uralkodás szilárd alapra fektetéséhez. Némli megszakkalással 40 évig Báthoryak ültek ezután Erdély trónján, mindaddig, míg két ágbán viárszó nemzetiességüknek magya nem szakadt. Ez a trónszerrő István érdeme. Szerette „jól megvetni ágyát” mindenben s a mily személyi fölénnyel kénstette elő a portán s az anyai vallásos és politikai ellentétektől dult Erdélyben egyhangú megválasztását, olyan óvatossá, ésszel és tapintattal tette szakkalárdá trónusa alapját. Hogy a békét ne saavarsa, teljesítette a testamentumos urak azon törvény által nem igazolt, a szoba el nem fogadott speieri egyessmnyre fektetett kívánságát, hogy hűséget esküdjék a magyar királynak. Titokban kellett ezt tennie, mert különben okvetlenül magára idéni a porta haragját s fegyveres támadását. De megtette; későgkivül hatottak rá az egykori államegység halványodó emlékei s nem habosott jelenul, hogy a török felsőbbbbság dacára Szent István koronája alkatrésnének tekintti Erdélyt. Miksa királyra en értékes diplomatiál siker volt, mely sem pénzbe, sem katonájába nem került, sőt az új fejedelem még német hercegnővel sem akarta magát boldogíttatni. Így a király minden áldosát nélkül elérte azt, amit atyja anyai vér árán sem birt állandóan elérni; Erdély elismerte felsőbbbbségét s az új fejedelem az ő nevében gyakorolta a közbatalmat.

Mikor Miksa király János Zsigmond halálának hírt vette, pillanatnyilag azon tűnődött, nem foglalhatná-e el Erdélyt fegyverrel, hogy egyik fiát nevesse ki vajdának. Szóba került, hogy a pápa, a spanyol király és Velence a tengeren foglalkoztassák a törököket, míg a német hadak Erdélyt megszállják. De a király félt egy új török háborútól s belemegodott Báthory

István megválasztásába. A spanyol követ ismételve jelenté haza, hogy Miksa nagyon örvend Báthory vajdaságának s csupán a peria miatt nem meri mutatni meglegedését. Sőt ugyana követ szerint az udvar később is megvolt Báthoryval elégedve, ki igen jó katolikus és a bécsi rendfőnöktől nemrég már jesszultákat kért, hogy Erdélyben támogassák. Csakhogy en a jó viszony hamar megbomlott. Bécsben felül kerekedett a gyűlölködés, melyet Erdélyből is folyton szítottak. Az urak, első sorban Békés Gáspár, mindenképpen neheztelti igyekeztek az új fejedelemség helyettesít, kivél Huny és Fogaras erős várál birtokában, dacolni mertek s Miksa köréből birtatásban, erős erkölccel támogatásban részesültek. Békés nem bírta feledni, hogy Báthory István elhalásta előle a fejedelemséget, melynek megszerrásán évek óta ravszkodott. Most is kéns volt bármikor fegyvert fogni s folyton birtatta a királyt és felvidéki főkapitányát, Rueber Jánost, hogy törjenek be Erdélybe. A király (1572 február havában) várakozásra türelemre inté, de máskülönbön jókara-tárol birtosította. István fejedelem tájékozva volt en tielmekekről. Hangsúlyozta hűségét a királynak, de nem habosott figyalmattal anokra sz előnyökre, melyek a jelen helyzetből reá hárultak, valamint arra, meny-nyire nem áll érdekében a mostani állapotot megbolygatni. Bécsben azonban félték az erős Erdélytől, mely az idágen hóhérai által elnyomott, kifosztott királyi Magyarország oltalmazó pajsa lehetne. Félték Báthorytól a nem akarták, hogy állása szilárduljon s esetleg a magyar ügyekbe avatkozhassék. Különbben sem voltak az erdélyi viszonyokról tájékozva s késspénznek vették Békés ama jelentését, hogy ott általános az elégedetlenség s az urak nagy részén kívül a szászok, a ezékelyek, a románok mind Miksával tartanak s kénssek István fejedelmet bármikor megbuktatni. Miksa azt szivesen látta volna, de a töröktől félve, nem mert cselekedni, hanem azt tanácsolta Békésnek, maradjon vesztig, folytasza Báthory irányában a szakkalát, majd

kivánalmainak különösen megértő tanulmányozásával megerősítse a nyugalmat és az állam eszmét. Külön törvénykezéssel megállapítottak a kisebbségek szabad gazdasági, kulturális és szellemi fejlődésének lehetőségét a román állam és az állam jogai tökéletes tisztelőben tartásának keretében. E kivánalmak kielégítését szolgáló intézkedések gyakorlati alkalmazása folyamatosan van, kormányom pedig teljes őszinteséggel fogja ezt figyelemmel kísérni.

— Országunk az utóbbi időben súlyos problémákkal állott szemben, amiket ama nemzetközi torzaskodások és átalakulások vetettek fel, amelyeknek természetes érintkezése volt a mi érdekeinkkel. Kormányom ez alkalommal békepolitikát képviselt, nem mindenen való békét, hanem olyant, amely magában foglalja a nemzeti szabadság, függetlenség, integritás és méltóság tisztelőben tartását. E politika sikere érdekében kormányom egy adott pillanatban fegyverbe hívott több tartalékos korosztályt, nyíltan kijelentve, hogy minden áldozattal készséggel megvédeni a szent határokat. E körülmények között különös büszkeséggel állapíthatom meg, hogy népem újra felvette az ősi erényeket és ebben hazánk jövőjének biztosítékát láthatjuk. Az ország tekintélye emelkedett, de méltóságteljes magatartás folytán megnövekedett.

— Ama látogatások alkalmával, amiket szeretett fiammal, Gyulafehérvár nagyvadászával együtt nemrégiben több idegen fővárosban tettünk, nemcsak a személyünknek szóló és szívünket örömmel eltöltő meleg fogadtatásban volt részünk, de tapasztaltuk azt a kivételes értékelést is, amely Románia iránt mindent megnyilvánul.

— A román föld változatos gazdagsága, a román nép termelő munkája a talános érdeklődést váltotta ki. Természetesen mindezek a javak a román nemzetnek és történelmi kultúrájának vannak fenntartva, de lehetőséget nyújtanak más államokkal való hasznos árucserére is. Ezeknek a természetes követelményeknek tettek eleget azok a gazdasági egyezmények, amiket kormányom az utóbbi időben Németországgal, Franciaországgal és Angliával kötött. Ez alkalommal jelentős hitelek biztosítottak, amelyek legnagyobb részt a nemzetvédelem szükségleteinek kielégítését fogják szolgálni.

— Szenátor urak, képviselő urak! Kormányom, anélkül, hogy egy percre megszakítaná a belső nyugalom és a határok feletti őrködést, a felállítás pillanatát arra használja majd fel, hogy befejezze az állam politikai megszervezését és kielégítő megoldáshoz juttassa a gazdasági problémákat. Eképpen törvényt készít ama szakmai testületek végleges megszervezéséről, amelynek arra hivatottak, hogy alapját képezzék az ország jövőbeni politikai

fejlődésének. Benyújtja a köztisztviselők új statutumát, amely megállapítja az állam e szolgáinak jogait, akik az átélő nehéz időkben végzett értékes munkájukkal kiérdemelték a kormányzat előzékenységet.

— Végül be kell tölteni a Miron Cristea őszentsége halálával az orthodox egyház élén megüresedett patriárkai méltóságot.

— Megvagyok győződve, hogy támogatást fognak nyújtani kormányomnak további tevékenysége során.

— Szenátor urak, képviselő urak! Kérem a Mindenhatót, világosítsa meg az önök lelket és elméjét, hogy a mi, amelynek elvégzésére hivatottak, minél gyümölcsözőbb legyen a hosszú járuljon szeretett Romániánk boldogságához. Ezzel megnyitom a törvényhozó testületek ülését.

Apróságok.

Az új rendezett párlamenti képviselőtünk megüresített. A romániai magyarságot az új törvényhozási testületben 9 képviselő és 7 szenátor fogja képviselni. Nem akarunk tanácsot adni sem munkaprogramot összerakni azok számára, akikre a magyarság életkérdése a paródiá kezdve egész súlyával és felelősségével hárul. Jobban tudják és nagyobb felelősséggel látják a tennivalók sokaságát, mint mi.

Mi csupán felhívjuk a figyelmét a magyar parlamenti csoportunknak egy lassan elfelejtett és a világon senki hatáskörébe nem tartozó ügyünkre.

A csatolt területek hadirokkant tisztjeinek, tisztjainak nyugdíj ügyét kérjük vegyék pártfogásukba. Husz év elmúlt és megoldatlan a kérdés. A rokkant legénység nyugdíj kérdésében úgy ahogy hozzá nyúltak a román-kormányok. Egy legénység állománybeli rokkant nyugdíja ma már nagyobb mint egy tiszté. Egy huszár őrségi hadi érzéke 660 lej havi nyugdíjat kap, egy vak hadirokkant tiszt 2000 lejt, egy 80%-os rokkant tiszt 1000—1500 lejt. Ugyanakkor a regál rokkantak ennek 7—8 szorosát kapják.

A rokkant kérdésnél igazságosabb, több erkölcsi alappal támogatottabb kérelmi és rendemi valónk sincsen. Kérjük a magyar parlamenti csoportot fogadjon szeretetébe és sorossa elsőrendű tennivalói közé a világháború áldozatainak ezt a méltányos és emberséges ügyét.

Ast hiszünk, hogy a mai idők mindenképpen alkalmasok ennek a panasznak felvetésére és annak megoldása elől a kormány kitérni sem tudna.

A mai idők igen tanulságosak. Nem kedvezők a táogásra. Villám gyors fordulatokban bővelkedik. Igazán nem lehet aludni mellettük. Nagyon lemarad, aki el talál szórakozni valamelyik teletestesebb esemény bemutatón. Rohanni kell az árral. Megállni, vagy visszatekinteni múltbeli emlékekre alig marad lehetőség.

És mégis, mint az eszelős megállunk évenként csakban a rapokban. Az 1918. évi június 15. iki nagy olasz támadások évfordulóján. Tudjuk, hogy nem időszerről az ilyen témába való visszanyúlás. Két érdekel ma 21 év múlva az, hogy odalent az olasz fronton összeomlott egy nagy gonddal és lendülettel előkészített támadás. — Frissebb, érdekesebb, főleg előbbrevívó természetű történet kell a mai idegeknek.

Még ami indokolja valamennyire ezt a rövid és keserű megemlékezést, talán az volna, hogy anélkül katonát is méltóan felül haltak ott hősi halált. Egy-

nyiben helyi eseményre szigorodik az egykori fegyvertény és mégis gondolom az olvasó előt valamennyire sikerül indokoltá tenni a megemlékezés jogosságát.

Végredményben az az olvasó valószággal találja természet fel a Thetis nevű angol buvárnaszár katasztrófáját. Ott 98 tengerész nyerte halálát. — Itt pedig 1918. június hó 15. én csak az első nap és csak a hét kősség fennakjának egy rövid frontszakassán legalább 12 ezer hősi halott maradt. — Gondolom emlékezésére mégis alkalmas életünknek és a szürkővé fakult aprósága is.

Nem tudom más, hogy van vele. De magam példán az utóbbi időben egyre több gyűlölettel és rosszulindulattal találkozom. Az élet minden lépésében. Megfigyelem, hogy valamit simán, gáncs és akadály nélkül elintézni lehetetlen. Bármiben kezdtek szinte emberfeletti energiát kell a kivitelezéshez belevinni. Egészen hasontalan részlet dolgokban olyan szörnyű megpróbáltatásokon kell keresztülni menni, ami lehetetlen. — Megfigyelhetők, hogy az emberek egyáltalán nem állanak egymás támogatására. Senki nem érez semmi kötelességet a másikkal szemben. Tassák csak ellenőrizni a dolgokat. A baj már ott kezdődik az uccán. Vannak, hogy mondjam, — ember rétegek, akik egyáltalán nem-hogy nem köszönnek, de még a legalacsonyabb közintézeteket sem fogadják. Komoly és bejeg. jelentés. Mert amíg az uccán vagy addig van orvosság. Nem törődés az ilyen fajta parasztságokkal. De ha négy fel közele van a sorod az ilyen ekanaszorodott társadalommal, akkor megkeserülöd. Mert ott sem érez mást, mint amit a kössönös tisztaságával szemben. Nem tudom mihez lehetne kezdeni e téren is. — Le kellene törölni az egész mai embert a földről — és talán mást kellene helyette teremteni.

Hova tovább öntudatosabban kezem vallani azt a bölcs igazságot, hogy lassúvek nélkül nem szabad senkit felelős helyre engedni. Azután a koraak tisztelőt és megbecsülését sem hiába állították a kifejeződesek alapjául. — Mert annál sok mindent lehet. Amit azonban a tapasztalat ad az embernek, azt lassúvek, kor, idő nélkül megf. rezni nem lehet. Tasséke sehol nincsen a világon annak, amit az élet tanít. Ezt a fajta gyakorlatot csak kizárólag abban a küldelemben lehet megismereni, amit kenyérszajjának neveznek. Kíméleti része nincsen ennek a tudománynak. Csak gyakorlati a kiképzés. És milyen változatos, különösen a mai időkben. Attól jó ideig vannak, hosszú életem keresztül savhatja magába sokféle tanítást. Valakinek minél hosszasanban elkerül ezt az iskolát járni, annál inkább tiszteljük meg és becsüljük meg. Megérdemli.

Nefelejcs-ének.

Szeretem a nefelejcsot,
O yon, mint az égbolt.
Szeretem, mert édesanyám
Széld szeme kék volt.

Kicsiny voltam, mikor meghalt,
Há így alig láttam; —
De két szeme itt maradt a
Nefelejcsvirágban.

Tegnap is az erdőszélen
Ha-félem monolygott,
Édes ajka a szívemhez
Szeretettel súlított.

Letérdeltem a virághoz,
— Szívem dobog érte! —
Csókot adtam édesanyám
Nefelejcs-szemére...

Földes Zoltán.

eljön a tettek ideje is. 1573 őszén azonban intézkedett, hogy Bákyt megseglíthesse a az erdélyiek közül nagy ígéreteket csakugyan többeket párijára vont. De Báthory is átlátott a sultán; tájékosva volt az úrmekről a nyugodtan, hideg vérral tette meg előkészületet. Egy egész fejjel magasalt ki ellenfelei közül a hirtelen, mint a prédlára a szar, csapott le kösébük. Mielőtt Báky csak sejtette volna, rábocskította hadait. Bákyt annyira megrémült, hogy még az erős Fogarashól is kifarutott a fiát és kincselt a várban hagyva, Magyarországra, onnan Prágába menekült. Fogaras csakhamar megadta ugyan magát, de Bákyt idegenből folytatta úrmekleit, egyrészt a portán, a hol bástyázták, de csak azért, hogy Konstantinápolyba csatlakozzon ott úrmekleit lassú tegyék, másrészt meg a székelylek közt, kik régi szabadságuk romjain keserűve csakugyan halálgatnak csábító szavára. Rájuk és a szászok csatlakozására számított, Bákyt a királyi területen megkerdte hadi kőssületeit a 1575 nyarán (június végén) betört Erdélybe. Megakartá lépni a fejedelmet, ki azonban késszen várta a már július 9-én Kerellő Szent Pálnál, a Maros mentén, teljesen megverte. Ezzel Bákyt eljatesotta szerepét Erdélyben. Fegyvereinek sikere Istvánt ugyancszen fejedelmi hatalom és önállóság birtokába juttatta, minőt aselőtt János Zsigmond élvezett.

A portán nagy benyomást tett a fejedelem gyors és teljes diadala. Mihelyt fényes győzelmről értesültek, vissza verték Bákyt követő a utóbb a fejedelemnek szolgálatiát ki. Báthoryt magasztalásokkal halmozták el, de úgy tüntették fel a dolgot, mintha győzelmet török segélynek köszönné. Hogy a portán teljesen megállapította állását, Báthory meg az eddigi 10.000 forint adó helyett késsz volt 15.000 forintot fizetni a a nagyverőrt gazdag ajándékkal kegyeszte le. Úgyessége, tapintata megette a kívánt hatást. A sultán külön követet küldött ki aszerencsés hírvárta a diadalhoz a aranyos díszeteket és diadardot küldött neki. A követ

utassiva volt, hogy Erdélyből Lengyelországba menjen a ott Báthory királylva választása ügyét támogatassa.

A sultán maga is levelet írtessett a lengyelekhez: válasszák meg Báthoryt, különben megérnek haragját. Mert e közben olyan kérdés foglalkoztatta a fejedelmet, mely családjá szempontjából még sokkal jelentősebb volt, mint az erdélyi trón. Mikor a lengyel királyi snék megtr. adt, Báthory István lengyel barátai fegyélyével beállott a trónkövetelői sorába. Ellenjelöltje Miksa király maga volt a így a császár lenésett, szászor megvárta a his vasallásával állott szemben. Főfontosságú politikai érdekek is belejátszottak a kérdésbe. A Habzburgok már régóta keresték az összeköttetést Oroszország, mely a az aszászokban kezdett átszállt jellegűből kivételül a európai aszászban jttaneni. Miksa még Henrik francia herceg megválaszt. ákor kinyújtotta kezét a lengyel koronára, de ekkor csak habozva. — Most teljes erővel munkához állott, mely ha sikerül, Lengyelországot alighanem Magyarország sorsára, 200 évvel előbb a földarabolás nyomoru ázába juttatja. A lengyel tömegek érezték a veszedelem a Báthory István köré csoportosultak. A főurak egyrészt azonban nem bírták magukhoz vonzani a Lengyelországba ugyan az történt, ami 1526-ban Magyarországon. A pártos főurak Miksát, a tömegek Báthory Istvánt választották királylva.

Késztéghivül itt is kitör a polgárháború, ha István király gyorsan és hatalmas erélyvel meg nem ragadja a kormány rudját. Segítette a véletlen is, mert tuléhetett az ellenkirályt. Megszabadultva tőle Báthory István, új hasájának egyik legnagyobb uralkodója. Lengyelország régi fényének megújítója lett.

Erdélyben is nyomokat hagyott rövid uralkodása. Helyreállította a fejedelmi tekintélyt, megfekte a békétlenkedő elemeket, rendbe hozta a pénz- és hadügyet. Minthogy a politikai ellentétek abban az időben vallások és felekezeti lobogó alatt működtek a Bákyt felekezések különösen hívelei, az unitáriusok adtak

nyomatékokat, a felekezeti tulenyait Erdély kösületében is maglugaat igyekezett. Maga a fejedelem rendületlen katolikuss volt ugyan e szíven viselte egyháza érdekeit, de csak a fennálló törvények keretében. Bákyt tartózkodott minden lényegesebb újítástól, számba vette a viszonyokat a még az unitáriusokat sem vallások miatt tartotta. Sőt a medgyesi gyűlésen (1576-ban), midőn a katolikusok erőz. kosabb fellépésre nógatták, azt felelte: „hármát tartott fenn magának az Isten: 1. semmiből teremteni valamit, 2 a jövőt előre tudni, és 3 a lelkiismereten uralkodni; a lelkiismeret az Isten dolga, melybe nem avatkozhatok.”

Báthoryból egy új Hunyadi Mátyás válhatott a bércecs hasájában messz a kishető világosságot gyujhatott volna, ha a gondviselés o y hamar más, előkelőbb aszpadra nem helyezi át. Onnan is szeretettel vette ugyan Erdély sorsát. Tanterét, Krisztot, erdélyi veldávát választván, maga továbbra megtartotta a fejedelmi méltóságot a az erdélyi ügyek vezetését asznt is lehetőleg közben összpontosította. Udvarában külön erdélyi kancellária működött, Erdély meg adóval és katonával segélyez a orosz háborúban, Mihályt azonban Lengyelországba ment, István király testvérül-lelkessül lengyel király lett, ki kizárólag lengyel állami érdekek vesztett. Politikája minden isében lengyel nemzeti volt a habár Bécsben a magyar koronát fűtették tőle, István király egészen a lengyel ügyeknek aszntelte magát. Szerette szülőföldjét és nemzetét. „Ant szokta vala írni és mondani: ha én nemzetemnek szolgálatának, a halál is édes volna nekem.”

De lengyel királyi politikájában Erdély csak mellékes szerepet játszott s az időt a a furcsaság jellemzi, hogy a 8 részre osztott magyar államterület mindégylét messze idegenből, lősséből és Prágából, Konstantinápolyból és Varsóból kormányozták.

Egy jó karban levő gyermekkoosai ke-restetik. Oim a kiadóhivatalban.

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Gyergyói élet ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

„Ahogy én szeretek, nem szeret úgy senki“...

Szép siker jegyében zajlott le a báró Bánffy György „Kék nefejejs“ Dalirodalmi társaság, városunkban rendezett első nótá estje.

Kezefelt hán és páratlan ünnepség.

A fenti címmel és kolosszvári székhellyel, nemrégiben megalakult egyesület folyó hó 4 én tartotta meg városunkban első nótá-estjét, mely alkalommal 26 erdélyi nótá-szerző és szövegíró szerzeménnyel kerültek bemutatásra.

A nótá-estet a román. kath. „Kolping“ Legényegylettel karöltve Molnár János menesszernő rendezte és irányította. A kiváló műsor összeállítását szintén az ő érdeme, aki úgy a menesszernőket, mint előadókat megillető követelmények szerint válogatta meg az egyes számokat.

Az estélyen nemcsak a város, de a vidék színe-java is részt vett. Az egyesület részéről jelen voltak: Dr. Dávid István, jelen menesszernő, az egyesület elnöke, Sz. Nagy Endre főtitkár, Kőrösi Tóti menesszernő. — Helyből: Vákár József kanonok, pápai kamarás, Dr. Gál Alajos, Dr. Lengyel Emil, Bálint Akos, Bálint Barna, több nótaköltő és újságíró. A utolsó percre érkező Drimba enredes-főispánt — a minden színpad és jókak lelkes párfogóját és támogatóját — a köszönet szövegei nem akart lelkesezzel és őszinte éljenzéssel fogadta.

Az emlék-estet, Vákár József kanonok, pápai-kamarás nyitotta meg. Rövid, szép beszédben mutatót a nótá és muzika szerepére, varázsára. Felborította mindent a fölbucsihatatlan kincsét, ami a zene és nótában rejlik, ami nevel, tanít és magaslatos érzéseket fakaszt. A népdalt, mint a népi élet legcsodásabb virágait említi, melyben az érték és ősi dalaim és maga a népköltészet, melynek hivatalos előadói mi vagyunk.

Utána, az Egyházi énekkar következik, Bálint Barna tanításában és vezényletével. Ennek a fiatal-embernek egész lényét a muzika fűti a tölti be és ami meglepő, hogy mozgásának föltétlen hatást parancsol.

A „Hangverseny-induló“-nak hatalmas sikere volt, amit a Székely Fúvós-zenekar játszott, vezényelt Molnár János. Itt a népszerűség, a népi kultúrának egyik leg-hatásosabb „eszköze“-vel találkoztunk, melynek építő és alkotó ereje szintén a muzikában rejlik. Drága székely testvéreink! Mielőtt szeretettel szorítjuk meg külföldön, a becsületes munkában, megköszönve kedves-leteket, azért a külön élvezetért, amit ezen a szép estén nekünk adtak a külön azért a fegyelmessé magatartásért, amit a színpadon tanultattatok. És bármelyik hangverseny zenekarának dicsőítésére vált volna.

A műsor ötödik száma, Bánffy Györgyről tartott emlékezés volt, amit dr. Lengyel Emil olvasott fel, míg Bánffy legcsodásabb nótáit Baszildess Gáspár énekelte, nagyserény rekonstrukció mellett előadva.

Rövid szünet után, a Kath. Népszövetség férfi kara Bálint Akos: „Gyilkostól szonátá“-ját énekelte, a szerző vezényletével. Bálint Akos anekdoták a zeneszerzőkhöz tartoznak, akik mindég valami különös szép gondolattal látta aki dussan szövi magyar motívumait, úgy templomi, mint azok más szerzeményeibe, dalaiba. Munkásságáról, műveiről senki életünk során nekünk nem a kritika szemüvegén, hanem a tisztelet és megbecsülés hangján szabad csak szólunk.

„Néhány szó az erdélyi nótá szerzőkről“... felolvasta Sz. Nagy Endre, a „Kék nefejejs“ Dalirodalmi társaság főtitkára.

Ezután következett a 26 menesszernő és szövegíró műveinek bemutatása, melyeket városunk legjobb műkedvelő enekesei adtak elő, Bokor József és zenekara kíséretével.

Elsőadás számokkal szerepeltek: Lőrincz Viola, a működő gárda széphangú énekesnője, akinek sok szép előadás forró sikerét köszönhetjük a aki nap-nap után mind jobban és jobban tölti be azt a szerepkört, ahova tehetsége állította.

Kassay Picinek minden szöveg és ének mondatát mély intelligencia fűti, melyben ha egy parányi iskola is vegyűne, úgy nemcsak szép hanganyaga, de formakölcsöze, értelmezése és átélésében vána művészsége.

De miért nem látjuk többet a színpadon?

Karácsony Margit nem a magas „cé“-ben keresi a sikert, hanem éneke tetszetősége és hogy a dalaim a fülhöz találjon. Margitika ez, aki úgy hallítja, melytől és emeli hangszínt, ahogy előírva van. És az ő sikere.

László Pál, ma már nélkülözhetetlen a működő színpadon. Habár terjedelmes hanganyaga az iskolát nélkülözi — ahol egy parányi családdal igaz gyöngyöt lehetne felismerni. — Elsőadások szépe úgy formal, mint színpadtechnikailag kifogástalan.

Előadónk, sok-sok forró taps között folytatták ezekben-esebb nótáikat a látszótt a köszönet arcán az az izsó lelkesezzel, hogy együtt szeretnének énekelni előadóinkkal.

Itt látszott meg igazán, hogy a mi örökbecsű nótáink és muzikánk szépsége és varása nemcsak a borosanthal mellett, de a hangverny dobogón is érték, ami őszintét, nevel és érzéni tanít.

Az erdélyi nótá-szerzők, szövegírók és előadó művészek egy nótá-szerző egyesületbe töltött tömörülése nemcsak a magasabb műveltség fokát követelő szöveg-tudás, de egyetemes kultúránk szükségessé kibontakozását is jelenti. Zeneéletünkben fegyelmessé, biztos-tadán művészművészeket csak úgy termelhetünk, ha

dalirodalmunk fejlesztése, ápolása, annak terjesztése, sőt védelmére minden lehetőséget elkövetünk.

Maga az a tény, hogy erdélyi nótá-szerzőink és szövegíróink egy táborban vannak, arra a reményre jogosít, hogy saját erejükből születnek meg mindazok az alkotások, nóták és muzikák, melyeknek művészi értékét az iskolai próbálkozások és gyakorlatiásokon felül lehet majd elbírálni.

Hogy kik foglalkozzanak nótá-szerzéssel és ha foglalkoznak azoknak mit kell ismerjenek a népdal-irodalomból, zene és szövegileg, azt a jövőben a „Kék nefejejs“ Dalirodalmi társaságunk fogja elbírálni és nyilvántartani. Ugyancsak kötelessége lesz vigyázni, hogy a zene és nótá, ne váljon kaptatóvá, amit minden szövegre fektetni lehet. Hogy kitnek van felkésztettségük szövegírás és dallamszerzéshez, hogy ne legyen a dal és muzikából vásári pörteka.

A most megtartott első nótá-est kiváló eredménye csak kezdett ahhoz, a nagy és szép munkateljesítményhez, melynek komoly megvalósítása a mindég visszajáró, örökös nóták és muzikánk varázsában rejlik, amiről nekünk megfellekedni, azt elfakadni hagyni, soha, de sohasem szabad.

Most pedig még egyszer köszönet Molnár Jánosnak az eszméért és mindazoknak, akik ennek a szép és lélekemelő estnek sikeréért küszködve a muzika ezerféle reagensén vitték a lelkünket, pár órai pihenőre.

Csiby Lajos.

A gyergyószentmiklósi W. I. Z. O. anyáknapja.

Am anyáknapja lélekemelő ünnepét mindig a gyermekek teszik meg magasztosabban, melyben a gyermeki kedvesség, vagy jó mód, a nyomorúsággal és szenvedésekkel ölelkezve rojják ránk azt a szent kötelességet, melyet mindannyiunknak teljesíteni kell.

Zöldő társadalmunk is ettől az érzéstől vezéreltetve, — egy igen élvezetes műsor keretében — rendezte meg az anyáknapját, melyet folyó hó 4 én a vasárnap szűp napitűzés délután, a szabadságban tartottak meg.

A műsor kiemelkedő pontjai: egy szavaltat volt, melyet Vajda Lászlóné adott elő. Dönes Arnoldné pedig a gyermekeknek tartott szép beszédével csalt köny-nyeket hallgatóságába szemébe.

Am összenadott gazdag uzsonnával megvendégelt gyermekszerep boldog hancurozásával, a jóllakottság jóleső érzetével töltötte a kedves délutánt, majd táncra is perdültek.

A rendezés farasszó munkáját Halász Adolfné elnöknőnk kivül, Horváth Mikáné, Dönes Arnoldné és Sonnenklár Mányi, majd Samuk Sándorné, Sonnenklár Józsefné, Halász Ernőné, Vágó Andorné és Vajda Lászlóné végezték.

A bevezető beszédet a jószű S. Mancs mondotta. A bemondó szerepét pedig Sonnenklár Mányi vállalta.

Székely esetek.

Székely az ügyvédnél.

Kint ragyogóan süt a júliusi napfény, bea a városi ügyvédi iroda hűs falai között régi peres ügyek iratcsomói rendszert az ügyvéd és jelöltje. Rörnek. Am adósságrendelő törvény és a sok moratorium majdnem tétlenre kárhoztatja őket. Most jól fog a legkisebb tyukpör is. Nagy becsülete van a kliensnek, az ügyfélnek, ha rablógyilkos is.

— Adjon az Isten jó napot! Hogy szó'gal az egészességük? — lép be az irodába Késmenes Kelemen jómódu székely gasda.

— Adjon az Isten! — ugrik előre szolgálatkészen a jelölt.

Az ügyvéd allg bicseztette meg a fejét. Ugy tesz, mintha halaszthatatlan dolga volna, mely miatt nagyobb figyelemre sem méltathatja a belépő Kelemenbá. A várakoztatás a tekintélyhez tartozik. Nem kell tudnia az ügyfélnek, hogy bizony gyöngön megy az iroda és kapva kapnak a kliens után. Ma tudnak, nem minden káröröm nélkül venni tudomásul: nem maguktan keressék-e előszörban a hibát.

— Mi volna a baj, kedves bátyám? — kínálja székkel szívesen a jelölt a székelyt.

— Mán én csak a tekintetes urnak mondom el a bajomat, maga még igen fiatalnak láccik, — sandít félánom az ügyvéd felé Kelemenbá.

Am ügyvéd a fontoskodásból valami nagy ügyre következtetett, de azért csak vontatottan állt fel és ültette asztalához közelebb a székelyt:

— Na, jójjén, üljön közelebb Kelemen bácsi és mondja el szép sorjában miről is van szó?

— Hát a tekintetes ur tudja, hogy vó'na egy kis heverő pánzem. Azt kiadtam a faluba interesre. Bár ne adtam vó'na! A „moratorium“ mián senki sem akar fizetni. Sőt kicsufolnak, ha kérem, Perelul sem lehet legtöbb részét a „moratorium“ mián. Nem es enétt jövők. Van nekem egy olyan adósom is, akinek harminkeztében adtam kölcsön tízezer „pengő“. Nagy-galacsi Péternek bívják.

— A gylmes! Nagygalacsi Péter ugy-e?

— Ugy a! Annak adtam. Irás is van róla, csak nem akar fizetni, pedig van vagyona a hóhérkén-ro-vaionsk. Csángóval ne csináltam volna irást. Am a világ legnehézebb fizetője. Mondják, hogy az „esekt“-ok es olyanok volnának, de kétfelm. Mi székelyek igyek-szünk fizetni, ha tartozunk, de a csángó, a nem! Szép szerével plané nem! Meg kell törvényezni! Anétt mondja a mű szokás-mondásunk: a székely olyan adós, mint a tehene, borja nélkül is leadja a tejet. A csángó tehát még tinóval is allg: erősen meg kell szorítani.

— Egyet se példásodjék Kelemenbá, írja csak alá a meghatalmazást, egy-kettőre meglesz a pénze. Ugy no! Rendszerben is volnánk, ha csak ennyi volt a baj?

— Hát e' nem elég-e? No csak lássa el annak a csángónak a baját ügyesen. Tudom es, hogy jó kezbe adiam az ügyet, nem es valja majd kárát. Adjon Isten jó egészséget, jó maradáat. Tiszteltetem a honavalokat, — bucsusik körülményesen Kelemenbá.

— Isten megáldja! — kocsinek szívesen „Kliens öfelsége“ vel az ügyvéd és jelöltje, majd Kelemenbá tempósan elballagott.

— Na, ügyvéd ur, megadta nekünk es a székely a'ya! Nem vette észre, hogy a nagy tinók esuttal mi vagyunk. A csángó tehát még nagy tinóval is allg adja le a tejet, — azt mondotta, egyszóval, ha mi avatkozunk a dologba, akkor is nehezen fizet!

A kliens mellett a jószű humor is megbecsülendő. Olyan ritka ebben a nyomorúságos világban, hogy még akkor is, ha am a mi rovásunkra megy. Ilyen formán gondolkodott az ügyvéd is, miközben szelíd mosolyra derült az arca.

— Csak más világ volna! Dehogy tűrném el az ilyen sértéseket, de ritka a kliens, meg kell becsülni.

Székely a közjegyzőnél.

A kir. közjegyző előtt hagyatéki ügyben meg-jelenik egy csiki öreg székely. Kesében a kék idész. Abba bele van írva: „a tárgyalásra hozson magával háromezer lelt“.

— No, bácsikám, ide assal a pénzzel! — mondja a közjegyző titkára, elvéve az öregtől az idészt.

— Milyen pénzvel? Nem hoztam én, me' nincs! Ostan meg „moratorium“ is vó'na, va'j mi a sui, azt mondják nem szabad senkinek fizetni, — okosko-dik ravasszal a maga javára az öreg.

— Moratorium csak a gasdák adósságára volt, most az sincs! A háromezer a hagyatéki tárgyalás költsége, azt meg kell fizetni, ha azt akarja, hogy a birtok magára szálljon, — oktatja a titkár az öreget. — Ejnye, ejnye — vakarja a fejét az öreg ané-kely. Nagy baj, nagy bajocsa... Nem lehetne azt ké-rem „leltul“? Leültém es azt becsüllettel!

— N:m lehet az bácsi! — mosolyodik el a titkár.

— No, ha nem lehet: akkor ott hadd üljön a föld es, ahol van... A jegyző ur olyan magasra értékelte ugy es, hogy az egész örökség nem ér meg most háromezer lelt... A fene, aki... — küzködik magával az öreg. Mindenképpen súlyosabb formában akarna kife-jesést adni fehéborodásának, de az iroda lehűti a nagy indulatokat, jól tudja, hogy ott a kicsi hibából es nagyot csinálnak...

Ebből astán meg lehet tudni, hogy a Székely-földön miért panaszkodnak a közjegyzők is a nehéz gazdasági viszonyokra...

A járásbírószág folyósáján.

A járásbírószág folyósáján két székely várakozik horára, hogy becsültsék a tárgyaló terembe. Termé-z: kesen a véd eszult is „erdőronítás“, vagyis magya-rul felopis, jogi nyelven: erdei kihágás...

Usalmukban becsülgetnek. Tanulságos es a hely-zetre jellemző adatokat hallunk, ha végig hallgatjuk őket.

— Hígyje el komám, amikor jó ára volt a fának, nem kellett ennyit a törvényre jarnunk!

— Nem bí'z'a! Örökké volt ahajt a szobunkba egy-két szászabángó s ha megfogott az „erdész“ — es sokszor csak éppen azért fogott meg — akkor is könnyen ment a dolog...

— Ugy a! Am ember odaadta neki az egyik szászast s ha a terüfa megérte, oda a másikat es es másan p hatot kaptunk helyibe a gyártól... Met hát el-felejt a törvény, hogy a mi fánkat hozunk el az erdő-ről, a sajátjából pedig senki sem tolvajkodhat... Am erdészek es csak azt akarják bégazolni, szűkség van rájuk, nehogy kenyér nélkül maradjanak... Ané't macs-rálnak müntöt...

A' bíza! Jó világ volt abban a tekintetben! Jutott es maradt es! De most már „erdőlni“ sem ér-demes...

Aki tehát kíváncsi arra, miért tárgyalnak mosta-nában olyan sok erdei kihágási ügyet a Székelyföldön es eléggé balgán azt hissi, hogy a székelyekben növe-kedett meg a büntzésel hajlam: az fontekben klasszi-kus tömörséggel megkapta a megfelelő magyarázatot.

H I R E K .

— Esküvő. Cserr István es Páll Ilona folyó hó 11-én, vasárnap délután 6 órakor tarják esküvőjüket, a helyi román. kath. plebánia templomban.

— Helyreigazítás. Lapunk múlt számában, Al-bert Márton elhalálásáról szóló tudósításunkban téve-désből gasdálkodott írunk, amig Szász István keres-kedő — mint veje — helyett; Szász István, a kös-birtokossági elnököt említettük meg.

A mult hét.

— Romániában a mult héten lezajlottak a képviselő és szenátor választások. Az egészen új rendszerű választások nagy csúszásban és rendben történtek meg. A polgár ügyészre és a szenátorra nem volt, hogy választás van. A régi propagandának nyoma sem volt, amit kellemesen rögzítünk. Nem kellett kerítéseken keresztül lopkodva eljutni a szavazó helyiségekig, nem kellett választási urna-északértők megjelenésétől rettegni, nem kellett éjszakákat végig székizgatni magunkat, a választási trükkök kiagyalt változatai nem kellett háborogni, mint régen. Most minden folyt a nagy napok.

A megválasztott parlamentnek végül is 9 magyar képviselője lett. A szenátusnak 2 választott tagja van, amelyet a királyi kegy még négy új szenátorral egészített ki. Az új parlament két háznak tehát 16 magyar tagja van.

A szenátus kinevezett tagjai: Márton Áron r. k. püspök, Varga Béla dr. unitárius püspök, Szász Pál dr. az Erdélyi Magyar Gandasági Egylet elnöke, Pacha Agoston bányászati r. k. püspök, avonkivül jogász-rintli tagja a szenátusnak Vasvárhelyi János református püspök és megválasztott szenátorok gr. Bánffy Miklós és Dr. Gyárfás Elemér.

Képviselők: Oross Károly (mésőgazda), Teleki Adám gr., Soos István dr., Bartha László dr., Tompa Lajos, Ludvig Gyula és Péter János (ipar-kereskedő), Kovács Károly dr., Filó Ferenc dr. (értelmiségi csoport).

— Az új parlament első ülését június 7-én tartotta meg, amelyen az összes szenátorok és képviselők a Nemzeti Ujjászületés Frontjának egyenruhájában jelentek meg és a következő szöveget esküt tettek le: „Hűséget esküszöm II. Károly királynak. Esküszöm, hogy örökdíj fogok az ország alkotmánya és törvényei fölött, fenntartom a nemzeti egységet és megvédem Románia terület épségét.

— XII. Pius pápa a névnapjára rendelt ünnepségek alkalmából nagy béke nyilatkozatot tett. Kimondta, hogy a Szentatya ezekben a világkérdésekben olyan nehéz időkben küszködik a nagy európai nemzetek államférfijainál. A Szentatya a következő szöveget adta ki: Biztosat továbbra is a Gondviselésben. Az egész világon mely visszhangot keltett a béke iránti imahadjárra való felhívás.

— Az egész világon mely részét kelti a Thetis nevű angol tengeralattjáró tragédiáját. A gyakorlatos és aljából alamerülő tengeralattjáró a Liverpool öbölben egész személyzetével együtt elsüllyedt. A buvárhajó szerencsétlenségét idejében észlelték, de a segítségére nem tudták időben megérkezni, mert a tenger iszapjába furdott a buvárhajó, amelyben 98 tengerész lelte borsalmat halálát.

— A 16 tagból álló magyar parlamenti csoport a június 7-iki ünnepélyes megnyitáson teljes számban felvonult, kivéve Dr. Gyárfás Elemér szenátort, aki külföldön tartózkodott. A parlamenti csoport gyűlést tartott, amelyen a magyar parlamenti csoport elnökéül Bánffy Miklós grófot választották meg.

— A Matia értesítése szerint a legfeljebb ki-jelentéseket az a jegyzék tartalmazza, amelyet a pápa Angliában intézett. A felhívásban, amelyet Lord Halifax kényszerben is kapott, XII. Pius felhívja az angol kormányt, hogy figyelmeztet arra a veszélyre, amelyet az angol-országi egyezmény esetleges létrejötte jelent.

„Ha ez az egyezmény létrejön”, írja a jegyzékben a Szentatya, „kinyitnak Európa kapui a bolsevizmus előtt.

— A berlini hivatalos látogatás befejezése után hivatalos jelentést adtak ki, amelyből kiderült, hogy Pál herceg hatón több óráig látogatáson volt Hitler vezér és kancellárnál. A tanácskozásokon jelen volt Ribbentrop német és Markovics jugoszláv külügyminiszter is. A látogatás alkalmát szolgáltatták egy olyan politikai összmecserére, amely a két országot érintő és a kérdésekben a legteljesebb őszinteséggel és barátsággal folyt le. Az a bizalommal teljes barátságot és szoros együttműködést, amely Jugoszláviát Osztrákországhoz és Németországhoz fűl, mint lényeges alkotó elemét tekintik az európai nyugalomnak és az építő cselekvés politikájának. Mindkét kormány elhatározta, hogy az Osztrákországgal való teljes összhangban kiműveli a politikai, gazdasági és kulturális kapcsolatokat. A két kormány (a német és jugoszláv) meggyőződése az, hogy ezzel a világszerte politikával hozzájárul annak a fenntartásnak az enyhítéséhez, amely Európára nehézségek és hátrányok. — népek életérdekeivel összhangban — a népek békéjének biztosításához is.

**A legzsebb és legtartósabb
Dauerwelle (örökhullám)
az új hőlgyfodrászatban**

Megismerkedni készül.

4— (M.-Ciuc, Löffler gyógyszerárval szemben.)

Alkalmi vételi Készülők, beltelkek, építési belsőszékek, új város központjában, mint a külterületeken előzők értékesíti a Vákár-üzletben.

Varróleány házakhoz ajánkozik, elme megismerhető a Vákár-nyomdában.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Új polgármester Tusnádfürdőn. Drimba István, Csikmegye eszterod-megyei főnöke Tusnádfürdő polgármesterévé Osztoics Ernő névze ki, aki már át is vette hivatalát.

— **Június 18-án nagyszabású majális rendez az EKE és a csikszentléleki gazdakör.** A nyári szórakozások az utóbbi időben annyi elmaradtak, hogy szinte kőzshajnak tessz eleget az Erdélyi Kárpát Egyesület Csikszentléleki Osztálya, amikor a csikszentléleki Gazdakörrel egyetértésben folyó hó 18-án a városi és falusi közönség előtt egyaránt oly kedves Suta-fenyőben megrendezi az első őrdei mulatságot, melyet reméljük még több is fog követni. A két egyesületet az őrdei mulatság megrendezésénél az a gondolat is vezette, hogy a közös szórakozási lehetőség keretén belül még szorosabb kapcsolatot teremtsenek a város és falu között. A hangulatosnak ígérkező őrdei mulatságra ezután is felhívjuk a városi és vidéki közönség figyelmét, hogy minél nagyobb számban résztvevni szíveskedjenek.

— **Felvételi vizsgák román kat főgimnáziumban.** A helybeli román kat. főgimn. I. osztályába a felvételi vizsga június 21-én reggel 8 órakor kezdődik. Június 20-ig be kell adni a következő okmányokat: 1. Adverbiata az elemi iskola IV. oszt. nak elvégzéséről, látómező az áll. tanfelügyelő által, ha hitvallásos iskolába járt a tanuló, ha államibba, akkor látómező nem kell. 2. Áll. szül. anyakönyvi kivonat. 3. Keresetlevél. 4. Áll. polgársági bizonyítvány. 5. Ujratöltési bizonyítvány. A vizsga tárgyai: román, magyar, szántan anyaga a IV. elemi osztály. Gyakorlati kell a román és magyar nyelvből a diktandó írást, a számtantól a négy alapműveletet, kamat és területszámítást. Korhatár: 9 és fél évtől 18 és fél évig, e határon kívüliek a miniszterhaza folyamodnak korengedélyért. A vizsgadíj 1000 lej. Őrdei felvételi szeptember elejéig, a pontos napot később közöljük. — **Az V. osztályba szülő felvételi (examen de admittre) június 22-én reggel 8 órakor kezdődik, vizsgadíj 200 lej.**

— **Sötétpatak-fürdő felszentelése ünnepélyes keretek között zajlott le folyó hó 4-én.** Az újra épített fürdő felszentelési ünnepségén százezren közönség vett részt a város és a Gyimesvölgye lakóinak köréből, kiknek számára Kalfás József fűrdőutjelődonos figyelmes kiszolgálása, valamint az elő rangú ételek és italok a legjobb vásárnap szórakozást biztosítottak. Sötétpatak-fürdő olyan gyönyörű ennek a vármegyének, hogy az úgy üdülés, mint kirándulás szempontból mindenkinek a legzsebbet és a legjobbat nyújtja.

— **Halálosítások.** Id. Kocsis Mihály szül. Spos Furus folyó hó 5-én meghalt Csikszentléleki.

— **Öv. Dorosi Jánosné szül. Szép Juliánna** életének 66-ik évében folyó hó 8-án elhalt városunkban.

— **Június 8-án, az ifjú- és az országgyűlés ünnepét** Ófala II. Károly király trónra lépésének napját nagy ünnepségek keretében ünnepelte meg Csikszentléleki város is. Reggel 7 órakor 21 petárda durranása hirdette a nap jelentőségét, majd az összes hitfelekezetek templomaiban halandó leteleltetést tartottak. Délelőtt 10 órakor a csapatzenével, majd ezt rövid tábori mise követte a helyi gyűlési órára. A mise befejezése és a nemzeti himnusz elnevelése után az ország zászló szaladt föl az e célra beépített árbocra s ezzel kezdődött vette az országgyűlés ünnepsége. A délelőtti ünnepség befejező pontja Chindea Teodor gyergyószentmiklósi főgimnáziumi igazgató, megyei országgyűlés főparancsnoknak az országgyűlés alakulatokhoz intézett beszéde volt, melynek végzetével a helyi or. zsigorvezetőzt üdvözlő táviratot küldött a legelső országgyűlésnek, Ófala II. Károly királynak. Ezután tornamutatványok következtek, melyeket az elemi iskolák, a Petru Rarea gimnázium és a háztartási iskola leány és fiú országgyűlési csapatok mutattak be, majd a csapatok felvonása következett. Délután 4 órakor a helyi iskolák sportünnepélyével folytatódott a műsor, este fáklyamenet, majd a Petru Rarea gimnázium udvarán országgyűlési táborítás volt.

— **Hirdetmény.** Az ingatlanoknyelvek letétele vel kapcsolatosan a következőket közöljük: A könyvek letétele után beállított minden váltózatot be kell jelenteni és pedig: A 3. számú lapon a lakhely szerst. A 2. sz. lapon az új lakáshoz való beköltözést. Szállodások, bútorozott szobák tulajdonosai lakóikat, vagy átutazó szálló vendégeiket a 4. sz. lapon jelentik be az érkezőknek a 3. sz. lapon a távozásor. A kereskedelmi és iparvállalatok személyzetében beállított változások is bejelentendők és pedig: az új alkalmazottak a 2. sz. lapon, a távozókat a 3. sz. lapon. Minden bejelentést két példányban történik.

Titu Csásteanu, rendőrfőnök.

— **Iparengedélyek kiváltása.** A csikmegyei Munkakamara ismételt felhívja a kisiparosok figyelmét arra, hogy az iparengedélyek megváltása kötelező és annak elhanyagolása elégat kell tenni. Azok az iparosok, akiknek a régi iparengedélyük 1930 július 1. előtti volt, elsősorban szerencsés meg a vármegyei főorvosi hivatal azon engedélyét, mely mentesíti őket a működési engedély fizetése alól. — Azután pedig iparengedély iránti kérésüket, a betegségi díj 200 lejés nyugtájával, mesterkönyv és 2 drb. fényképpel nyújtják be a Munkakamarához.

TENNIS RACKETTEK, labdák, racket-lack, olaj jutányos áron állandóan kaphatók Vákárnál. — Ugyanott racket hurozás és javítás.

Megérkeztek

és állandóan kaphatók!

a legnagyobb selyemgyárnak
legszebb, legdrágább
és legszecessziósabb

selyem maradékai,

melyeknek meterje: 400—700 lejig
gyári ára;

Nálam:

csekély maradék-áron

beszereshetők!

Ruháknak, ruhalezeknek, divatkendőknek, edáknak,
baba-ruháknak stb.

Ki előbb jön többől válogathat!

Telentelettel:

KESZTYÜ KIRÁLYNŐ

B. Groseberg Franciska.

Meghívó

a Szépvízi Eső Takarékpénztár Részvénytársaságnak
1939 évi június hó 18-án d. u. 3 órai kezdettel,
az intézet helyiségében tartandó

XII-ik évi rendes közgyűlésére.

Tárgyszorozat:

1. Elnöki megnyitó. A szavazati jogok igazolásának számbavételére 3 tagú bizottság, a közgyűlési jegyzőkönyv hitelteltesítésére 2 részvényes kijelölése.

2. Igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1938-1939 évről.

3. A számszámadások előterjesztése, az évi mérleg magallapítása és határozathozatal a felmentvény magadása tárgyában.

4. Elnök, esetleg alelnök választása.

5. Indítványok.

Az alapszabályok 17. §-a értelmében a határozatképességhen legalább 2000 részvényes képvisellete és 12 részvényes személyes jelenléte szükséges.

Fiumosza, 1939 évi május hó 10.

Igazgatóság.

„EURÓPA” szálloda és
étterem, Csikszentléleki.

Esküvői ünnepélyek, társas-
összejövetelek, búcsuvaas-
rák rendezését vállalja.

Kereskedelmi utasok találkozó helye.

Abonánsokat szívesen fogad.

NEUMANN JENŐ VENDÉGLŐS.

Registru de Magazie (Raktárkönyvek)

legújabb minta, beszereshető lapunk könyv-
nyomdájában.

**Megmenekül minden
bajtól, gondtól,**

ha sorajegyet

Ferency és Vákártól veszi

„Collectura Oficiala” sorajegyvel kaphatók:

VÁKÁR könyv és papírüzletében, Mercuria-Ciuc.

Varrógépek

Kerékpárok

Alkatrészek

GYERMEK KOCSIK

nagy választékban

Gábor Aronnénál, Mercuria-Ciuc.

HEGEDŰÓRÁKAT

conservatoriumi módszer

szerint, jutányosan ad:

SPRENOZ GIZI, M.-Ciuc.

Str. I. G. Duca (Gimnázium-útsza) 130.